

ELMÉLKEDÉSEK

Imádkozni vágyódás.

A virág kinyitja kelyhét, hogy a harmatcsepp behulljon, a búzaszál föl tartja a fejét, hogy a csillag rátekintszen; a pacsirta fölszáll a légbe, hogy elzengje dalát; a szomjú szarvas keresi az enyhítő forrást; az ember lelke vágyódik Istenéhez. Minden fölfelé törekszik, miben élet van. Az ember imádkozni vágyódik, mivel benne lélek van.

Imádkozik, imádkoznia kell, mert az Isten úgy teremtette. Úgy teremtette, hogy lelke éhezzen és szomjuhózzék a lelki eledelek után, és ha megtalálja, áldja érettek Istent.

A nő szívében jóval nagyobb ez a vágyódás, mint a férfiében. Lényéhez tartozik. Ő gyöngébbnek, érzékenyebbnek, ő anyának született. A nő szíve olvadóko-

nyabb, mint a férfié. Ha a nap fénye rá süt, hamarabb fölédred, ha az éj homálya elfödi, azonnal félelem szállja meg és vágyódik közelebb Istenhez.

Az okoskodó elme, a kételkedő értelem gyakran, sőt legtöbbször nem talál magyarázatot ahhoz, ami a női szívnek éppen oly önként jön, mint tudónak a lélegzés, a szemnek a látás.

Isten úgy alkotta a nőt, hogy teljesen soha se bízzék önerejében, hanem vonzódjék egy nagyobb, hatalmasabb felé. E miatt sokszor csalódik. Neki több bánat és mélyebb fájdalom jut osztályrészül, mint a férfinak, de vigasztalása is könnyebben jön, mert lelkében erősebb a bizalom.

A nő ritkán tudja szavakba foglalni, amit szíve érez és mégis gyakran imádkozik. Miként Anna, a próféta anyja, mikor keseredett szívvel van, könyörög az Úrnak és keservesen sír. Szüntelen könyörög szívében, de szavát nem hallják. Nem hallják az emberek, de hallja az égi Atya, aki fölmagasztalja az ő gyöngeségét és megörvendezteteti bánatos szívét.

„Amely asszony féli az Urat, az szerz dicséretet magának.”

Ő, a nő tudja, hogy nincsen olyan szent, mint az Úr, nincsen senki olyan erős, mint a mi Istenünk. Ő tudja, hogy Isten az ő híveinek lábát megoltalmazza, az istenteleneket elnémitja, mert az embernek nem lehet bizodalma az ő erejében.

A nő féli az Urat és ebben van ereje. Akik az Istent félik, azoknak mindenek javokra szolgálnak, Isten meghallgatja könyörgésüket és irgalmasságot cselekszik velök.

„Közelb hozzád, Uram
Mind közelebb
Habár súlyos kereszt
Nyom engemet;
Lelkem e dalban van
Közelb hozzád, Uram,
Mind közelebb.”

Az imádkozás mestere.

E világ lármáitól, ime különválva
Szívünk neked meghajol, Felséged csodálva.

Lelki világunk tárházát a názárethi mester ellátta mind azzal, ami szent és boldogító. Ő leszállott oda a szív mélyére, hol az áhitat forrása fakad. Ő megtanít

totta, hogy itthon, saját környezetünkben, szívünk tisztaságában lakik a boldogság. Ő azt ajánlotta, hogy ha imádkozni akarunk, vonuljunk be házunk belső kamrájába és ott imádkozzunk, ott, a világtól külön válva.

A szív mélyén, a magányban terem a tiszta érzés és zavartalan gondolat.

Jézus így fogta föl s emiatt hibáztatja azokat, akik alamizsnájukat az utcák szögletén osztogatják, imájukat a nyílt tereken fönnhangon mondják. Ennek kétségen kívül az a magyarázata, hogy az ilyen cselekedetből hiányzik a tiszta bensőség, a szív mélyéről fakadó szelíd érzélem.

Jézus saját példájával is arra int, hogy amikor nagy gondok aggasztanak, vonuljunk félre az emberek és világ zajától, oda, hol semmi sem zavarja lelkünk megnyilatkozását az égi Atya előtt. Abban a közvetlenségben, abban van az imádság áldó ereje.

Midőn az ember félrevonultan imádkozik, úgy érzi magát, mint a gyermek az édes anyai keblen. Itt bátran hullatja

könnyeit, itt nem fél őszintén megvallani bűneit az égi Atyának.

Jézus, midőn látta, hogy közeleg a veszély, fölment az olajfák hegyére. Tanítványait intette: imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok. „Ő eltávozzék tőlük és térdre esvén, imádkozék: Atyám, ha néked úgy tetszik, távoztasd el tőlem e pohárt, mindazonáltal nem az én, hanem a te akaratod legyen!”

Ebből nemcsak azt tanuljuk meg, hogy magunkba vonulva kell imádkoznunk, midőn veszély fenyeget, hanem azt is, hogy miként Jézus, mi is megadással bizzuk életünket az Isten akaratára.

Atyánk!

Legyen meg akaratod
Mint a mennyben, úgy a földön is.

Egy láthatatlan hatalom.

Egy beláthatatlan messziség, hegyek, rónák, mezők és pusztaságok, a folyamok gyors hullámai, a tenger vészes örvényei vannak előttem. Nem tudom hová jutok, csak sejtem irányát. Félek a küzdelmektől, de követem az irányt és íme a távolság elenyészik, a hegyek elmaradnak,

a fáradság erővé változik és hitem azzal biztat, hogy elérem célomat. Én hitemre támaszkodom. A hit új országot teremt, az emberek ajka beszédes lesz, a szív fölmelegszik, hálaadó érzelmet fakaszt és áldozik a szeretet, a bizalom, az öröm és jószág jóillatú füstjével.

Ez a hit varázsa, ez a szeretet műve. Ez az, ami észrevétlenül, zaj nélkül, nyomtalanul indul és ellenállhatatlan hatalmával egyszerre új életet, új világot, szeretet és boldogságot varázsol körülünk. Én a hívő ilyen tapasztalatokra jutok és amellett, hogy hitem mindig erősödik, tudásom világa is tágul, mert látom, hogy Isten áldó keze van minden munkámon, látom, hogy az ő lelke van kitöltve mindenekre.

Ez a pünkösti jelenet az ember életében.

Aki azt hiszi, hogy ő reá a lélek még nem töltetett ki; aki tudja, hogy nála a lelki élet, mely a testet megdicsőíteni van elhíva, még nem kezdődött meg, keresse első helyen Isten társaságát; szakítson magának egy napot, abban egy órát, melyben

megválva a világi élet gyötrelmeitől: éljen Istennek erős hittel, teljes odaadással és a lélek kitöltését érezni fogja. Aki azt hiszi, hogy e világon meglehet élni Isten nélkül, csupán az emberekkel, az keressen föl olyan társaságot, amelynek tagjai ismerik az Úrnak útait és azon járnak mind éjjel, mind nappal. A tiszta szívű és nemes lelkű emberek társasága éreztetni fogja a lélek átszállását.

Buzgó szív, hívő lélek, tiszta öntudat! Ezek a vallásos és kegyes élet láthatatlan hatalmai. Mindeniket az Isten táplálja a maga lelkének gazdag tárházából, mindenik külön-külön is erős és boldogítani tudja az embert, de akinél mindenik megvan, azt megszentelik és Isten országa tagjává teszik már itt e földön. Aki meglátja és átérzi ezt a láthatatlan hatalmat, az érezni fogja a pünkösti örömet és szólni fog tüzes nyelven, mint hajdan az apostolok.

A szeretet hatalma.

„Ha angyalok, vagy emberek nyelvén szólnék is, de szeretet nincsen én bennem, semmi vagyok. A szeretet hosszú tűrő, kegyes, nem fuvalkodik föl, nem gondol gonoszt.” Mily ékesen és mily igazán megmondja Pál apostol ebben a néhány szóban, milyennek kell lenni a nőnek. A szeretetről beszél, de első helyen a nőnek szól. A nőnek kell megérteni, mert a nőnek éppen annyira fő jellemvonása az övéivel szemben a szeretet, mint az emberiséggel szemben volt Jézusnak.

A nők mintaképét Máriát, kicsiny gyermekével egy képbe festi a művész. Ezen a képen mosolyogva, azon elmélázva tekint kicsiny fiára, a másikon az aggodás nyomai látszanak, de mindenütt a megmérhetetlen anyai szeretet ömlik el a művész ecsetje alatt. Mindenütt, mert hiszen az anyát és gyermekét egyesítő láthatatlan szent kapocs: a szeretet.

A leány elhagyja a szülői hajlékot, hol élete legszebb éveit töltötte és távozik idegenbe oly férfi oldalán, akit nem is is-

mer teljesen. De mégis elmegy, mivel szereti őt, a szeretet pedig nem kérdez semmit, nem aggódik semmiért, hanem követi a maga útját.

Az anya elbocsátja fiát az élet útjára. Elszomorító híreket hall felőle. Látja, hogy reménysége nem valósul meg: még arra is gondol, hogy öreg napjaira megtakarított csekély vagyonát elpazarolja a rossz fiú, de mégis, szívének szeretete meg nem változik, nem is csökken, sőt talán még fokozódik az aggodalommal. Az anyai szív nem tud nemszeretni.

A férj lehet gondatlan, érzéketlen, néha még durva is, mert ő keresi a kenyeret. A feleség bús, szeme mindig könnyel telve, de eltűr mindent és szenved panasz nélkül, mert ő anya is, az anya pedig életét áldozza gyermekéért.

A házastársak békétlenül élnek. Nem értik meg egymást. A férfi elégedetlen, a nő elveszti türelmét. Nincs békességük. Néha gondolnak már az elválásra is, mivel ők nem találhatnak egymáshoz. De íme az angyal megjelenik és hirdet nagy örömet,

mely az egész háznak öröme leszen. Az első szülött mozgó parányi kezei elűzik a házi vihart és gyerekes sírása előhívja a csendes békességet, mert ő a szeretet záloga és ki ne szeretné gyermekének édes anyját?

„Ha egymást szeretjük, az Isten mi bennünk lakozik, és az ő szeretete mi bennünk megteljesedett.

És mi megismertük és elhittük az Istennek hozánk való szerelmét. Az Isten szeretet és aki a szeretetben marad, az Istenben marad és az Isten abban.

Ebben lett teljes a szeretet mi bennünk, hogy az ítélet napján legyen bátorságunk, mert amilyen ő, mi is olyanok vagyunk e világon. A szeretetben nincsen félelem, hanem a teljes szeretet kirekeszti a félelmet, mert a félelemnek gyötrelme van, aki pedig fél, az nem teljes a szeretetben.

Szeressük őt, mert ő először szeretett mindenkit.

Ha valaki azt mondja, szeretem az Istent és az ő atyjafiait gyűlölni, hazug az, mert aki nem szereti atyjafiát, akit látott, mi módon szeretheti Istent, akit nem látott.

Aki szereti az Istent, szeresse az atyjafiát.“

Egyedül.

A jó szerencse, a sors, vagy saját akaratunk néha elválaszt mienktől és kihelyez egy szigetre, az embervilág tengerébe.

Egy pillanatban azt vesszük észre, hogy a hullámok, habok, a szélvihar, minden oldalról kezdik csapkodni életünk sajkáját. Egy-egy percben csaknem elsüllyedünk. Néha már fejünk sem látszik ki az áradatból. Néha megszűnik mozdulatunk, néha pusztulásnak indul mindennünk. Úgy érezzük, hogy ütött az utolsó óra, elveszünk.

Minden ellenünk van, senki sincsen mellettünk és mi még sem vagyunk egyedül. Kivel vagyunk hát? Ki áll mellettünk? Ki segít nekünk; az, aki szintén egyedül van: az Isten.

Van-e valaki, akinek életében ne fordult volna elő olyan pillanat, óra, sőt még nap is, amidőn érezte, mi az egyedüllét. Nem volt-e olyan napja, midőn egyebet nem érzett csak azt, hogy egyedül van, hogy nincsen körülötte senki, akihez egy

bizalmas szót szólhasson, vagy aki megértene, amit ő mond. Volt-e valaki zugó, zajgó embertömegben, ahol teljesen idegennek érezte magát? Szavukat hallotta, de nem értette, nevetésüket látta, de szíve sajgott láttára. Bizalmasan összebeszél kettő-három és ő azt hitte, hogy róla beszélnek, őt gúnyolják, mert észrevették, hogy neki nincsen senkije, hogy ő a sok között egyedül van. Az a sok, mind ellene és csak egy is nincs mellette.

Az egyedüllét nagyon keserves annak, aki nehéz munka után él és nincsen ki megossa terhét; nagyon lankasztó annak, aki hosszú útra indult és nincsen akitől egy biztató szót halljon; nagyon kétségbeejtő annak, aki már az élet végére jutott s öregsége napjaira mindenkije elhalt, kit övének mondhatott, de mindenikénél kínosabb a helyzete annak, aki nem ismeri a hit vigaszát az egyedüllét óráiban. Az van egyedül, aki gyermekéje óta mindig ott volt, ahol neki szólott a torony harangja, vele énekelt az orgona hangja, körülte illatozott a buzgó nép kezében a virágcsokor, érette imádkozott a lelkipásztor; az, aki-

nek egykor mindene volt, a mi Istenéhez vezette, Istenével kibékítette, de most ezekből nincsen sem egyik, sem másik, hanem csak az egyedüllét és a szótlán, a néma tehetetlenség. Ez a legsúlyosabb állapot. Ez a legkétségbeejtőbb helyzet. Ez, amikor nem tud Istenéhez jutni az, aki Istennel szokott járni szüntelen.

De hát nem juthatna el ő is ahhoz a jó Istenhez! Hát az Isten olyant távol volna az embertől, hogy hozzá nem is közeledhik az, aki egyedül van? Kicsiny hitű ne csüggedj, ne bizalmatlankodj, ne légy elenséged önmagadnak is és Istenednek is. Higyj, bizzál és te látni, érezni fogod, hogy Isten ott van közeledben, ott lakik szívedben és táplálja lelkedet lelke melegével. Az emberek között lehetsz egyedül, azok elhagyhatnak, el is hagynak talán, de Isten nem hagy el. A te hited megtart téged. Ezt az egyet, csak ezt ne feledd soha. A te hited tart meg, az ad nyugtot, az ad vigaszt, az ad társat, segítséget, áldást, életet, örömet és boldogságot.

Sokan vannak hitünk sorsosai közül, kiket az élet hulláma külön vetett tőlünk.

Külön, de csak a közönséges, a mindennapi, a természeti életre nézve, mert a hitéletben velünk vannak s mi velök: az Isten mindenütt jelen való, áldó szellemében.

„Én nem vagyok egyedül, hanem én és az Atya, aki elküldött engem.

Íme eljő az idő és immár eljött, melyben elosztok, kiki az övéihez és engemet egyedül hagyok, de nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.”

Templomban.

Annak okáért az Isten széke előtt vannak és szolgálnak neki éjjel és nappal az ő templomában.

A templomból teremtenünk kell magunk számára az imádságnak oly hajlékot, ahol nemcsak mi legyünk jelen, hanem ott legyenek édes mieink, ott hitünk sorsosai, ott mindazok, akik imádkozni vágnak, akik Istent keresik. Ez az együttlételet együttérzést teremt. Az érzés, miként a villanyáramlat, annál erősebb lesz, minél több rétegen megy keresztül. A

buzgó gyülekezet egész serege egymást segítve, egymást emelve emelkedik föl a magasság Istenéhez.

A magasság Istenének
Szálljon ajkunkról az ének
Hozzá, — kitől minden áldás —
Zengjen buzgó hálaadás. —

A közös imádság olyan a szomjuhozó lelkeknek, amilyen a langyos nyári eső a lankadó virágoknak s a bágyadt fűszálaknak. Ha vannak gyöngék és erőtelenek, akik magukra hagyva mindig alant maradnának, itt együtt az Úr templomában, egymástól segítve, fölemelkednek és lelkük szárnyain fölszállanak messze-messze: az Ég Urához. Éppen olyannak képzelhető ez a segítség, mint amelyet a jószívű ember nyújt a leesett méhnek, midőn ujjára fölveszi, a napra kitartja, megszáritja, erőhöz segíti és azután repülni engedi.

Nemcsak a gyöngé, a szegény boldogul így, hanem az erős s a gazdag is. Mert kétségtelenül bizonyos, hogy az önként jött segítség éppen olyan nagy, vagy talán még nagyobb annak, aki adja, mint annak, aki elfogadja.

A szív őszinte imádsága a legtisztább ima. A tiszta érzelem, a nemes, a jó lélek, ez a kettő együtt megteremti az imádság zenéjét, költészetét, amit ismét legjobban megértenek s átéreznek azok, akikben legnagyobb a lelkierő és a szeilemiség.

„Lelkem, mint a fáradt galamb
Békét csak úgy lel itt alani
Oh Isten, ha árnyékodban
Nyughatom meg hajlékodban.”

J é z u s.

Ez a név olyan régi már s mégis mindig új. Azoknak, akik közelebbről ismerik szép beszédeit, jóságos, nagy cselekedeteit, olyan ez a név, mint a legkedvesebb baráté, vagy a hitestársé, vagy az édes gyermeké.

Miért van így? Miért nem enyészik el ez a név is, mint annyi millió, a múlt sötét homályában? Miért foglalkozik vele a történelem is, a hit is, a szeretet is? A történelem azért, mivel Jézus neve kétezer év óta mindig egy eszmét, az újjászületés, az új élet, a megifjodás, a ki nem haló re-

ménység eszméjét jelentette. Úgy hatott a szegényre, mint amely gazdaggá tud lenni, a rabszolgára, mint amely le tudja oldani a bilincseket, a bűnösre, mint amely megbocsátást tud eszközölni. A hit azért, mivel átlátja, hogy az Istenhez oly közel járt szívével is, lelkével is, hogy az isteni szellem meleg sugarai a nagy érzéseknek ezer virágát fakasztották benne; mert midőn látták, hogy oly sok jót tesz egyedül, amennyit az emberek nagy serege együttvéve nem, — meggyőződtek, hogy a nagy titok meg van oldva, az ember felmagasztosult és Isten képmásává lett.

A szeretet azért hat, mivel oly sokszor csalódik, s midőn csüggedés környékezi, beletekint a jézusi szeretet nagy műveinek lelkébe és átlátja gyöngeségét, melyet a bizalom hiánya szült s meglátja ott azt a nagy erőt, amely megbocsát az ellenségnek is, legyőzi a legyőzhetetlent is.

Jézus neve nagy vonzó erővel volt mindig a nőkre, mert a jézusi szeretet gyöngédsége, mélysége, önzetlen tisztsága a női szeretethez hasonlít leginkább. A női szív tudja azt mondani „kelj föl és

többé ne vétkezzél“, a női szív tudja megérteni „boldogok az irgalmasok, mert irgalmasságot nyernek“; a női szív tudja igazán visszhangozni „szomorú az én lelkem mind halálig“.

Ha Jézus nevét enyészet, evangéliumát veszély fenyegetné, a nők meg fogják menteni, mert ők a halálban is élőt látnak és mint leghívebb apostolok hirdetik az egész világnak Jézus él, Jézus velünk van, úgyis, mint tanítómesterünk, úgyis, mint jóbarátunk, úgyis, mint testvérünk.

Bárha reszket szívem húrja
Mivel bú és bánat dúlja,
Egy vigaszom van nekem
Jézust híven követem.

Van vigasztalás.

A legnagyobb bánatban is megjő a vigasztalás. Minél nagyobb a csapás, annál közelebb van az isteni gondviselés.

Soha senki sem lehet olyan rossz helyzetben, hogy ha utána néz, annál még rosszabbat is ne találjon. Mindenkinek jut az örömből is. Olyan bölcsen, olyan

tökéletesen rendezte a mennyei jó Isten ezt a világot s az ember sorsát, hogy abban a sötétséget mindig világosság váltja föl.

Mikor tehát valaki nagy bánatba esik, gondolja meg, hogy azután nagy öröm, vagy legalább is vigasztalás, megnyugvás és boldogság fog következni.

Különösen a nő, kinek helyzeténél fogva sokkal több alkalma van, hogy magában tépelődjék. fölötte nagy hasznát veszi, ha megtanulja, hogy minden rossz dolognak van jó oldala is. Ha hozzá szoktatjuk magunkat ahhoz, hogy a rossz után jót várjunk, már csak e a várakozás is a vigasz balzsamát csepegteti szívünkbe, de a jó is bizonytal eljő; mert a jó Isten nem oltott lelkünkbe semmi olyan reménységet, amely egyszersmind megvalósítható is ne volna.

Csakis a nőnek nem szabad soha elcsüggedni, mert ki lesz, aki bekötözze majd a sebeket, melyeket a férfiak az élet csatáiban szereznek? Ki lesz, aki majd új lobogót varrjon, ha széttépetik a régi? Ki lesz majd, hogy vigasztalást szóljon a férj-

nek, midőn az élet küzdelmei között megtörve, csüggedten hajol karjai közé?

Ez a világ legridegebb akkor lenne, ha kiirtatnék belőle a tavasz, vagyis a jövő reménysége; ez pedig csak addig marad meg benne, amíg a nő a hit világával s a bizalom melegítő sugarával éleszteni tudja.

Borús az ég, bolyongnak a fellegek,
Bús a szívem, meguntam az életet,
Nincsen aki vigasztaljon senki sem
Oh, dehogy nincs! — az égben a jó Isten.

Derült az ég, oszlanak a fellegek
A vihartól többé már nem remegek;
Kisütött rám a bizalom szép napja,
Éltemről a bűt, gondot eloszlatja.

Vigasz a kedvetlenségben.

Sokszor, nagyon sokszor jutunk abba a helyzetbe, hogy anélkül, hogy tudnók miért, anélkül, hogy tudnók mióta, elveszettnek érezzük lelki erőnköt, elcsügged az önbizalmunk s az embereket kerüljük, mintha félnénk tőlük; a beszéd zavar, sőt megijeszt, mintha a tiltott gyümölcsből ettünk volna.

Házunkban nincs nyugodalmunk, a munka, — mit eddig dalolva végeztünk — oly nehéz tehernek tetszik, mintha a paradicsomból azért üzettünk volna ki, hogy ezt végezzük.

Olyan közönséges, mindennapos, olyan önző és rossz indulatú mindenki irántunk. Egy-egy pillanatban saját édes gyermekeinktől is elfordulunk, mert ahelyett, hogy észre vennék a mi bánatunkat, s résztvenni igyekeznének benne, játszi kedvteléssel csapongnak, ujjongnak, ránk sem tekintenek.

Érettünk senki sem érez, ránk senki sem gondol. Mindenki ellenünk van, mindenki magának él. Önzés és ámitás minden, amit az emberek tesznek.

Valóban úgy látjuk, hogy nekünk jobb is lett volna nem születni, ha ennyi rossz jutott osztályrészül. Ebben a borongós hangulatban a bizalmatlanság annyira erőt vesz rajtunk, hogy csaknem észrevétlenül megvetést, gyűlöletet kezdünk érezni mindenki iránt. Eközben elfog a vágy, hogy bár csak több erőnk volna, hogy tud-

nók megfélemezni a gonoszt, megbosszulni a sérelmet és megbüntetni a bűnt.

Midőn sem itt, sem ott nem boldogulunk, sóhajtozni kezdünk a legnagyobb hatalom: a pénz után. Ha csak egyszer, ha bár rövid ideig gazdagok lehetnénk, oh mennyire másképpen tennénk, mint most tesznek az emberek! Előttünk nem menne el üres kézzel a szegény, és rongyosan az árva. Mi menedéket készítenénk nemcsak a testi, hanem a lelki betegeknek is.

Míg így elmélkedünk magunkba merülve, egyszer az érzelmek hatalmas hulláma keresztül csap fejünkön és elborít a gyűlölet és bosszú iszapjával. Most már arra kellene a pénz, hogy csillogásunk fényével, a magunk körül teremtett pompával, homályosítsunk el mindenkit és szegyenítsük meg azokat, akik eddig oly megvetéssel fordultak el tőlünk, éppen csak azért, mivel nekik valamivel több jutott, mint nekünk.

Az ilyen lelki állapot nem tarthat sokáig.

Midőn ehhez a kérdéshez eljutottunk, már közel van a megoldás, mert, amit ed-

dig csaknem szándékosan elkerültünk; most szemben állunk önmagunkkal.

A kétségbeesett szívnek az a legelső orvossága, ha önmagába száll és őszintén, bizalommal és reménységgel megvizsgálja minden gondolatát, minden érzelmét. Ekkor bekövetkezik a kibékülés.

A békés, csöndes órákban más a látásunk, más az ítéletünk. Ellehetünk készülve arra is, hogy pironkodva fogunk visszaemlékezni a felkorbácsolt indulatok árjában mondott szavakra. Néha el sem hisszük, hogy tőlünk származott volna egy-egy cselekedetünk.

Ez a bánatos szív harca önmaga ellen. Hogy hamar legyőzhessük, forduljunk józan ítéletünkhöz. Ha ez nem segít, forduljunk a jó Istenhez, aki közel van és megszabadít minden veszedelemtől.

A nő lelki ereje.

Annál a testi és lelki szeretetnél fogva, amellyel Isten a nőt megáldotta, — a nő sokkal szebben, jobban s igazabban tud imádkozni, mint a férfi. A leány gyöngédsége, az anya érzékeny szíve, a feleség ra-

gaszkodó önfeláldozása, a nő lángoló honszerelme, mind a nő erényei és a női csupán.

Már kiskorában, avagy talán még azt megelőzőleg, akkor amikor kis keze megindul, érzik fogásáról, látszik mozgásáról, hogy gyöngébb és gyöngédebb munkára van teremtve, mint a férfi. De vajjon az a hiány, avagy különbség, amely itt látszik, mindenben ugyanilyennek marad e? Nem. Az Isten országában nincsen hiányosság, nicsen hézag, sem ugrás. Az, ami a testi erő eszközeiben hiányzik a nőnél, ki van pótolva az érzelem és a lélek erejében.

Van-e tisztább és szentebb oltár, mint az a leányszív, amelyen a legeszményibb érzelmek tüze lángol? Olyan föltétlen: az ő hite, olyan aggodalom nélküli a szeretete, mert ő a rosszat nem ismeri s hogy létezik, el sem hiszi mindaddig, míg az első csalódás be nem következett. Ha ki volna találva az érzelem hévmérője, talán ezen kellett volna a legmélyebb és legmagasabb fokokat jegyezni föl.

E léleknek boldog és csalódott állapotában is, csak egyféle vigasztalás képzel-